

Ενδεικτικές Απαντήσεις Πανελληνίων Θεμάτων 2009
Μαθηματικά Κατεύθυνσης

ΘΕΜΑ 1^ο

- A) Θεώρημα από σελίδα 251 σχολικού βιβλίου
 B) Ορισμός από σελίδα 213 σχολικού βιβλίου
 Γ) α) Σωστό
     β) Σωστό
     γ) Λάθος
     δ) Λάθος
     ε) Λάθος

ΘΕΜΑ 2^ο

A) α) $z = (2\lambda + i) + (2\lambda - 1)i$

Αν $M(z)$ η εικόνα του z , τότε $M(z) = (\operatorname{Re}(z), \operatorname{Im}(z)) = (2\lambda + 1, 2\lambda - 1)$

με $\left. \begin{matrix} x = 2\lambda + 1 \\ y = 2\lambda - 1 \end{matrix} \right\} \cdot (-1) \Rightarrow \left. \begin{matrix} x = 2\lambda + 1 \\ -y = -2\lambda + 1 \end{matrix} \right\} +$
 $x - y = 2 \Leftrightarrow$
 $x - y - 2 = 0 \Leftrightarrow$

$\varepsilon: y = x - 2 \text{ με } (\lambda_\varepsilon = 1)$

β) $|z|_{\min} = d(O, \varepsilon) = \frac{|x_0 - y_0 - 2|}{\sqrt{1^2 + (-1)^2}} = \frac{|0 - 0 - 2|}{\sqrt{2}} = \frac{2}{\sqrt{2}} = \sqrt{2} = |z_H|$

όπου H είναι το σημείο τομής της (OH) με την (ε)

• $OH: y - y_0 = \lambda_{OH}(x - x_0)$
 με $OH \perp \varepsilon$ Άρα $\left. \begin{matrix} \lambda_{OH} \lambda_\varepsilon = -1 \\ \text{με } \lambda_\varepsilon = 1 \end{matrix} \right\} \text{ Άρα } \lambda_{OH} = -1$

Άρα $OH: y - y_0 = \lambda_{OH}(x - x_0)$

$OH: y - y_0 = -1(x - 0)$

$OH: y = -x$

$\left. \begin{matrix} OH: x + y = 0 \\ \varepsilon: x - y = 2 \end{matrix} \right\} 2x = 2 \Leftrightarrow \boxed{x = 1}$

$\varepsilon: x - y = 2 \text{ (x=1)}$

$1 - y = 2$

$y = -1$

Άρα $\boxed{z_H = z_0 = 1 - 1i}$

Β) Έστω $w = x + yi$ τότε $\bar{w} = x - yi$

$$|w|^2 = w \cdot \bar{w} = (\operatorname{Re} w)^2 + (\operatorname{Im} w)^2 = x^2 + y^2$$

Άρα η $|w|^2 + \bar{w} - 12 = z_0$ (γίνεται)

$$x^2 + y^2 + x - y_i - 12 = 1 - 1i$$

$$x^2 + y^2 + x - y_i - 12 - 1 + 1i = 0$$

$$(x^2 + y^2 + x - 13) + (1 - y)i = 0$$

$$\text{Άρα } \left. \begin{array}{l} x^2 + y^2 + x - 13 = 0 \\ \text{και} \\ 1 - y = 0 \Leftrightarrow y = 1 \end{array} \right\} x^2 + 1^2 + x - 13 = 0 \Leftrightarrow \boxed{x^2 + x - 12 = 0}$$

$$\Delta = 1^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-12) = 1 + 48 = 49$$

$$x_{1,2} = \frac{-1 \pm \sqrt{49}}{2 \cdot 1} \Leftrightarrow x_{1,2} = \frac{-1 \pm 7}{2} \Leftrightarrow x_1 = \frac{-1 + 7}{2} = 3$$

$$x_2 = \frac{-1 - 7}{2} = -4$$

για $x = 3, y = 1$ $w_1 = 3 + 1i$

για $x = -4, y = 1$ $w_2 = -4 + 1i$

Θέμα 3^ο

$$f(x) = \alpha^x - \ln(x+1), \quad \begin{array}{l} x > -1 \\ \alpha > 0, \alpha \neq 1 \end{array}$$

Α) $f(x)$: συνεχής και παραγωγίσιμη ως διαφορά των συνεχών και παραγωγίσιμων

$$y = \alpha^x \text{ (εκθετική)}$$

$$y = \ln(x+1) \text{ που είναι σύνθεση των συνεχών και παραγωγίσιμων } y = \ln x \text{ και } y = x+1$$

$$\text{με } f'(x) = (\alpha^x - \ln(x+1))' = (\alpha^x)' - (\ln(x+1))'$$

$$= \alpha^x \cdot \ln \alpha - \frac{1}{x+1} \cdot (x+1)'$$

$$= \alpha^x \cdot \ln \alpha - \frac{1}{x+1} \cdot 1 \quad \text{Άρα}$$

$$f'(x) = \boxed{\alpha^x \cdot \ln \alpha - \frac{1}{x+1}}$$

Άρα $f(x) \geq 1$ για κάθε $x > -1$ και $1 = f(0)$ έχω $f(x) \geq f(0)$ για κάθε $x > -1$
 το $x_0 = 0$ είναι θέση ολικού ελαχίστου οπότε από Fermat (f : παραγωγίσιμη)

$$f'(0) = 0$$

$$\text{όμως } f'(x) = \alpha^x \cdot \ln \alpha - \frac{1}{x+1} \quad \text{Άρα}$$

$$\alpha^0 \ln \alpha - \frac{1}{0+1} = 0 \Leftrightarrow$$

$$1 \cdot \ln \alpha - 1 = 0 \quad \Leftrightarrow$$

$$\ln \alpha = 1$$

$$e^{\ln \alpha} = e^1$$

$$\boxed{\alpha = e}$$

B)

Για $\alpha = e$

$$f(x) = e^x - \ln(x+1)$$

$$f'(x) = e^x \ln e - \frac{1}{x+1}$$

$$\boxed{f'(x) = e^x - \frac{1}{x+1}} \quad (1)$$

$$f''(x) = e^x + \frac{1}{(x+1)^2} \quad (2) \text{ για κάθε } x > -1$$

Άρα $f''(x) > 0$

Άρα f κυρτή στο $(-1, +\infty)$.

$$(\beta) \text{ Από (1) παρατηρώ } f(0) = e^0 - \frac{1}{0+1} = 1 - 1 = 0$$

Άρα:

x	$-\infty$	-1	0	$+\infty$
$f''(x)$			+	+
$f(x)$			$x < 0 \nearrow$ $f'(x) < f'(0)$ $f'(x) < 0 (-)$	$\nearrow x > 0$ $f'(x) > f'(0)$ $f'(x) > 0 (+)$
f			$\searrow$	$\nearrow$
			$\tau.$	$\epsilon.$
			$f'(0) = 1$	

$$\text{Άρα } \begin{cases} f \searrow \text{ στο } (-1,0] \\ f \nearrow \text{ στο } [0,+\infty) \end{cases}$$

γ)

Αν $\beta, \gamma \in (-1,0) \cup [0,+\infty)$ να δειχτεί ότι:

$$H \frac{f(\beta)-1}{x-1} + \frac{f(\gamma)-1}{x-2} = 0 \quad \text{έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο } (1,2)$$

Η εξίσωση ισοδύναμα γίνεται

$$(x-2) \cdot (f_{(\beta)} - 1) + (x-1) \cdot (f_{(\gamma)} - 1) = 0 \implies H(x)$$

$H(x)$: συνεχής στο $[1,2]$ ως άθροισμα των συνεχών $y = (f(\beta)-1)(x-2)$
 $y = (f(\gamma)-1)(x-1)$

$$\text{με } H(1) = (1-2)(f(\beta)-1) + (1-1)(f(\gamma)-1) = -(f(\beta)-1) = 1 - f(\beta) < 0$$

Άρα $f(0)=1$ ολικό ελάχιστο και $\beta \neq 0$

$$\text{και } H(2) = (2-2)(f(\beta)-1) + (2-1)(f(\gamma)-1) = (f(\gamma)-1) > 0$$

Άρα $f(0)=1$ ολικό ελάχιστο και $\gamma \neq 0$

Άρα $H(1)H(2) < 0$

οπότε από ρίζα Bolzano υπάρχει μία ρίζα της H στο $(1,2)$ και επομένως το ζητούμενο

ΘΕΜΑ 4°

$f / [0,2]$ συνεχής με

$$\int_0^2 (t-2) \cdot f(t) dt = 0$$

$H(x) = \int_0^x t f(t) dt$ παραγωγίσιμη (Άρα και συνεχής) ως συνάρτηση ολοκλήρωμα της συνεχούς

$y = t f(t)$ η οποία με την σειρά της είναι γινόμενο συνεχών συναρτήσεων $y=t, y=f(t)$

$$\text{με } H'(x) = \left[\int_0^x t f(t) dt \right]' = x f(x) \quad 1$$

$$G(x) = \begin{cases} \frac{H(x)}{x} - \int_0^x f(t) dt + 3, & x \in (0,2] \\ 6 \ln_{t \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt{1-t^2}}{t^2} & x = 0 \end{cases}$$

$$\bullet \quad \ln_{t \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt{1-t^2}}{t^2} = \ln_{t \rightarrow 0} \frac{1 - (\sqrt{1-t^2})}{t^2(1 + \sqrt{1-t^2})} = \ln_{t \rightarrow 0} \frac{1 - (1-t^2)}{t^2(+\sqrt{1-t^2})}$$

$$= \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t^2}{t^2(1+\sqrt{1-t^2})} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{1}{(1+\sqrt{1-t^2})} = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{2}$$

$$\text{Άρα } G(x) = \begin{cases} \frac{1}{x} \int_0^x tf(t)dt - \int_0^x f(t)dt + 3 \\ 3 \end{cases}$$

α) για $x \in (0, 2]$

$$G(x) = \frac{\int_0^x tf(t)dt}{x} - \int_0^x f(t)dt + 3$$

είναι συνεχής και παραγωγίσιμη ως διαφορά των $y = \frac{\int_0^x tf(t)dt}{x}$ που είναι πηλίκο των συνεχών και παραγωγίσιμων

$$y = f(x) = \int_0^x tf(t)dt \quad \text{και } y=x$$

και της $y = \int_0^x f(t)dt$ (συνάρτηση ολοκλήρωμα της συνεχούς $y = f(t)$)

Συνέχεια στο $x_0 = 0$
 $G(0) = 3$ ενώ

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{H(x)}{x} - \int_0^x f(t)dt + 3 \right]$$

όπου

$$\lim_{x \rightarrow 0} \int_0^x f(t)dt \stackrel{\substack{\text{παραγωγίσιμη} \\ \text{άρα και} \\ \text{συνεχής}}}{=} \int_0^0 f(t)dt = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{H(x)}{x} \stackrel{\substack{\text{f: συνεχής} \\ \text{d-H}}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\int_0^x tf(t)dt}{x} \stackrel{\%}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(\int_0^x tf(t)dt \right)'}{x'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{xf(x)}{1} = \lim_{x \rightarrow 0} [xf(x)]$$

$$\stackrel{\text{f: συνεχής}}{=} 0 \cdot f(0) = 0$$

$$\text{Άρα } L = \lim_{x \rightarrow 0} G(x) = 0 - 0 + 3 = 3$$

Άρα $G(0) = \lim_{x \rightarrow 0} G(x)$ Άρα G : συνεχής και στο $x_0 = 0$
 οπότε $G(x)$ συνεχής στο $[0, 2]$

$$\beta) G(x) = \frac{H(x)}{x} - \int_0^x f(t) dt + 3, \quad (0, 2) \text{ παραγωγίσιμη - βλέπε (α)}$$

$$G'(x) = \left[\frac{H(x)}{x} \right]' - \left[\int_0^x f(t) dt \right]' + 3'$$

$$= \frac{H'(x)x - H(x)x'}{x^2} - f(x) + 0$$

$$= \frac{H'(x)x - H(x)}{x^2} - f(x)$$

$$= \frac{1 \cdot xf(x)x - H(x)}{x^2} - f(x)$$

$$= \frac{x^2 f(x) - H(x)}{x^2} - f(x)$$

$$= f(x) - \frac{H(x)}{x^2} - f(x)$$

$$\text{Άρα } G'(x) = \frac{-H(x)}{x^2} \quad 0 < x < 2$$

γ) Θεωρώ την $H(x) = 0 \Leftrightarrow -H(x) = 0 \quad (0 < x < 2)$

$$\frac{-H(x)}{x^2} = 0 \text{ από } \beta)$$

$$G'(x) = 0$$

G / $[0, 2]$ συνεχής

$[0, 2)$ παραγωγίσιμη

$$G(0) = 3$$

$$G(2) = \frac{H(2)}{2} - \int_0^2 f(t) dt + 3 = \frac{\int_0^2 tf(t) dt}{2} - \int_0^2 f(t) dt + 3$$

$$= \frac{\int_0^2 tf(t) dt - 2 \int_0^2 f(t) dt}{2} + 3 = \frac{\int_0^2 tf(t) dt - \int_0^2 2f(t) dt}{2} + 3$$

$$= \frac{\int_0^2 (t-2)f(t) dt}{2} + 3 \stackrel{\text{δεδ}}{=} \frac{0}{2} + 3 = 3$$

Άρα $G(0) = G(2)$ και τότε από Rolle υπάρχει $\alpha \in (0, 2) : G'(\alpha) = 0 \Leftrightarrow H(\alpha) = 0$